

LLU – P/12/137/2012
[LLU-4101-14-03/2012](#)

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/12/137/2012 - Realizacja przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie

Kontroler/Kontrolerzy]

Jerzy Bielak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82167 z dnia 14.08.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka
kontrolowana

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, ul. Grodzka 7, 20-112 Lublin (MOPR)

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Dorota Gąsior, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Podstawą pozytywnej oceny było:

- oznakowanie pomieszczeń MOPR w Lublinie zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych², zwanej dalej „ustawą antynikotynową”,
- przestrzeganie zakazu palenia na terenie jednostki, wynikającego z art. 5 ust. 1 ustawy antynikotynowej.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U. z 1996 r., Nr 10, poz.55 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Przestrzeganie zakazu palenia w obiektach i środkach transportu

Oznakowanie obiektów i środków transportu

Opis stanu faktycznego

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przy ul. Grodzkiej 7 zajmuje 29 pomieszczeń zlokalizowanych na I, II i III kondygnacji w budynku czterokondygnacyjnym. W budynku MOPR w Lublinie znajdowały się oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych. Oznaczenia były widoczne dla osób, które wchodziły do budynku i poszczególnych pomieszczeń.

Oznaczenia o zakazie palenia wyrobów tytoniowych zamieszczono przy wejściu głównym do budynku MOPR w Lublinie. Oznaczenia graficzne i słowne „zakaz palenia” umieszczono na głównej klatce schodowej na ścianie w holu (I kondygnacja) przy wejściu głównym do budynku oraz w holach na pozostałych dwóch kondygnacjach (II i III). Ponadto na drugiej klatce schodowej na ścianie każdego ze spoczników zamieszczono oznaczenie graficzne i słowne „zakaz palenia”.

MOPR w Lublinie posiada trzy samochody służbowe: Citroen Berlingo, Renault Thalia oraz Toyota Verso. Oględzinom poddano dwa samochody, gdyż trzeci samochód, jakim dysponuje MOPR, znajdował się w zakładzie naprawczym. W przedniej części samochodów służbowych poddanych oględzinom umieszczono oznaczenia graficzne i słowne „zakaz palenia”: w Citroen Berlingo nad przednią szybą, a w Renault Thalia na desce rozdzielczej.

(dowód: akta kontroli str. 5-6, 8)

Spełnianie wymogów ustawowych przez palarnie wyznaczone na terenie obiektów

Opis stanu faktycznego

Na terenie obiektu zajmowanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie nie ma palarni, tj. pomieszczenia przeznaczonego do palenia wyrobów tytoniowych.

(dowód: akta kontroli str. 7)

Przestrzeganie zakazu palenia na terenie jednostki

Opis stanu faktycznego

W czasie przeprowadzonych oględzin pomieszczeń MOPR w Lublinie stwierdzono, że w MOPR przestrzegano zakazu palenia określonego w art. 5 ust. 1 ustawy antynikotynowej.

(dowód: akta kontroli str. 4-5)

Obowiązki wynikające z ustawy antynikotynowej w świetle regulaminów obowiązujących w jednostce

Opis stanu faktycznego

Obowiązujące w jednostce w latach 2010-2012: Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 20 kwietnia 2009 r., stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 275/2009 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 20 kwietnia 2009 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego MOPR w Lublinie oraz Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 15 lipca 2011 r., stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 730/2011 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 15 lipca 2011 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego MOPR

w Lublinie, nie określały obowiązków i zakazów, o których mowa w ustawie antynikotynowej.

(dowód: akta kontroli str. 9-18, 28)

W Regulaminie Pracy MOPR w Lublinie, stanowiącym załącznik do zarządzenia wewnętrznego Nr 9/2000 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 15 września 2000 r. w sprawie „Regulaminu Pracy” MOPR, w § 39 zapisano, że zabrania się pracownikom palenia tytoniu na konferencjach i naradach, a także w pomieszczeniach pracy, z wyjątkiem miejsc wydzielonych do palenia i specjalnie w tym celu oznakowanych. Pracownik zobowiązany jest do przestrzegania regulaminu pracy i ustalonego w Ośrodku porządku (§ 6 pkt 2 regulaminu). Za nieprzestrzeganie podstawowych obowiązków pracowniczych, ustalonego porządku i dyscypliny pracy, regulaminu pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy pracodawca może zastosować wobec pracownika karę upomnienia lub karę nagany (§ 42 pkt 1).

(dowód: akta kontroli str. 19-27)

Główny specjalista ds. bhp – Jolanta Horbaczewska wyjaśniła, że *„w związku z brakiem możliwości lokalowych i odpowiednich środków technicznych w budynku MOPR w Lublinie nie stworzono wydzielonego pomieszczenia palarni dla pracowników Ośrodka.”*

(dowód: akta kontroli str. 7)

Skargi i wnioski dotyczące realizacji przepisów ustawy antynikotynowej

Opis stanu faktycznego

Do MOPR w Lublinie wpłynęło w 2010 r. 21 skarg, w 2011 r. – 20 skarg, a w 2012 r. do dnia 17.08.2012 r. – 10 skarg, żadna z nich nie dotyczyła realizacji przepisów ustawy antynikotynowej.

(dowód: akta kontroli str. 28)

Problemy w realizacji ustawy antynikotynowej

Opis stanu faktycznego

Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie – Małgorzata Domagała, działająca z upoważnienia Dyrektora Ośrodka, wyjaśniła: *„W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie obowiązek realizacji przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 ze zm.) wykonywany jest poprzez wykorzystanie instrumentów prawnych wynikających z cyt. ustawy :*

a/ wprowadzono zakaz palenia wyrobów tytoniowych na terenie zakładu pracy, umieszczając odpowiednie zapisy w Regulaminie Pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, z czego wynika obowiązek pracownika - przestrzeganie zakazu palenia,

b/ zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy umieszczono w widocznych miejscach w budynkach zajmowanych przez Ośrodek oraz w środkach transportu użytkowanych przez MOPR w Lublinie odpowiednie oznaczenia słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

W kierowanej przeze mnie jednostce, Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zakaz palenia wyrobów tytoniowych jest przestrzegany i realizowany w formie bezwzględnego zakazu palenia wyrobów tytoniowych w miejscu pracy.

Mówiąc o innych ponadobowiązkowych, pozazakazowych działaniach na rzecz ochrony zdrowia pracowników przed następstwami używania tytoniu określonych w art. 3 ustawy, należy wskazać, iż czynnikiem utrudniającym ich realizację jest brak środków finansowych na ten cel, a jednocześnie brak propozycji systemowych

finansowanych z innych źródeł, np. w formie programów w zakresie profilaktyki antynikotynowej, takich jak zajęcia edukacyjne, materiały informacyjne do rozdawnictwa, kampanie medialne ze strony instytucji zajmujących się zdrowiem publicznym. Jednocześnie należy wskazać na brak propozycji programów bezpłatnych badań profilaktycznych dla osób uzależnionych od nikotyny.

W celu poprawy ochrony zdrowia pracowników przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych po pierwsze należy ściśle i konsekwentnie przestrzegać zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych dotyczących miejsca pracy, ale jednocześnie prowadzić działania we współpracy z innymi instytucjami, organizacjami, ułatwiające pracownikom ograniczenie lub całkowitą rezygnację z palenia tytoniu. Należy podkreślić, iż działania te winny charakteryzować się dobrowolnością uczestnictwa, zachęcając, wspomagając i motywując pracownika w gotowości rzucenia palenia lub jego ograniczenia. Cel ten można osiągnąć różnymi metodami od edukacji pracowników poprzez opiekę medyczną łącznie z dofinansowaniem kosztów leków wspierających rzucenie palenia, wsparcie psychologiczne, aż po system nagród i premii oraz innych pozapłacowych form motywacji pracownika.”

(dowód: akta kontroli str. 29-31)

Kontrole przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej

Opis stanu
faktycznego

W badanym okresie MOPR w Lublinie nie był kontrolowany przez inne organy w zakresie przestrzegania przepisów ustawy antynikotynowej. Nie prowadzono również kontroli wewnętrznych w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 28)

Ustalone
nieprawidłowości

W zakresie objętym niniejszą kontrolą nieprawidłowości nie stwierdzono.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Lublin, dnia 20.08.2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Kontroler
Jerzy Bielak
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Adam Pęziół

.....
podpis

.....
podpis

